

EKSPERTEN

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Afskallet havre kan blive stærk fedtkilde

Potentiale: Med en enkel teknik til afskalning kan havre blive en stærk fedtkilde i foder med op til 10 procent fedt og et udbyttepotentiale på niveau med vinterhvede.

Tekst og foto: Claus Solhøj

Havre er en vårsæd med det dobbelte eller endnu større fedtindhold end vårbyg, fra 5,5 procent og opefter til omkring 10 procent mod normalt to til tre procent fedt i vårbyg og vårhvede.

Havren også leveringsdygtig, når det gælder proteini med fra 9 til 14 procent rå-

protein, hvilket er på niveau med eller en anelse over andre vårsædsafgrøder. Tilmed har havre rent genetisk et udbyttepotentiale på niveau med vinterhvede.

Havren har vist sig som en velfungerende og udbyttesikker afgrøde i økologisk plantavl, og havrefedt er højt skattet i økologiske foderra-

tioner til blandt andet mælkeproduktion, hvor fedt i foderet netop er den helt store udfordring at skaffe i økologiske kvaliteter.

Men, men, men.

Når havren bortset fra hos økologerne ikke dyrkes i noget større omfang herhjemme og kun i begrænset omfang i Nordeuropa og da primært til

gryn, skyldes det to forhold:

Dels begrænset forædlerinteresse for den mindste kornsort på markedet og dermed begrænset viden om den enkelte havresorters indholdsmæssige egenskaber.

Dels havrens skal, som er ren fiber og udgør ca. 20 procent af havrens vægt. Dermed er der også grænser for, hvor

meget uafskallet havre der kan indgå i en foderration til højt-ydende køer, typisk blot et par kilo.

Men nu ser der ud til at være redskaber og ny viden på vej til at løse begge problemer.

Toårigt dyrkningsforsøg
Jørgen Hyldgaard Staldservice har netop taget importen

af deciderede afskallere op, og erfaringerne fra den første i drift i Danmark er særdeles gode.

Den er fuldt integreret i kornhåndteringslinjen mellem silo og kværn, og oplevelsen hos den første kunde er, at strømforbruget snarere er faldet end steget, da afskallet havre passerer dobbelt så hur-

Her ses den afskallede havre. Den afskallede fiberdel fylder rent volumenmæssigt lige så meget som selve kernen. Foderværdi har skallen kun som struktur, men måske kan den presses til brændselspiller eller bruges som strøelse.

tigt gennem kværnen.

Økologi-sektionen hos Seges undersøger nu i dyrkningsforsøg i år og næste år 15 forskellige svenske, tyske og britiske havresorter under danske forhold.

Foruden udbytte og indhold af fedt og protein undersøges også, hvor stor en andel af totaludbyttet skallen udgør, samt hvor nemme de enkelte sorter er at afskalle.

Derefter skal der laves casestudier i blandt andet kvægbesætninger med modelberegninger af ikke bare den afskallede havres foderenskaber, men også hvordan den relaterer til ydelsesniveau og giver af muligheder for at sammensætte forskellige rationer.

Havreafskaller

- ✘ Virker ved et centrifugeprincip
- ✘ Kapacitet afhænger af afskalningsgrad, men op til ca. 2.000 kg i timen
- ✘ Forhandles af Jørgen Hyldgaard Staldservice
- ✘ Pris inkl. styring og integration i bestående kornlinje ca. 250.000 kr.